

We Lwowie, dnia 18. czerwca 1902 r

Aleg. 79

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o projekcie ustawy o publicznych biurach
pośrednictwa pracy.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego przedłożone na ubiegłej sesji sejmowej z projektem ustawy zaprowadzającej miejskie i powiatowe biura pośrednictwa pracy i traktujące o tem przedłożeniu sprawozdanie komisji administracyjnej nie zostały przez Wysoki Sejm załatwione, mimo wzięcia ich pod obrady na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 r. i przeprowadzenia rozprawy ogólnej a po części i szczegółowej. Wniosek komisji wspomnianej został jej zwrócony uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia wyżej powołanego z poleceniem zmiany §. 1. projektu ustawy przez komisję wypracowanego a gdy sesya sejmowa została już dnia 9. lipca 1901 zamkniętą, przeto poleceniu temu nie mogło się stać zadanie. Wobec tego formalnego stanu rzeczy było obowiązkiem Wydziału krajowego rozważyć, czy ma sprawę ponownie Wysokiemu Sejmowi przedłożyć lub też oczekiwać dalszego wezwania, względnie samoistnej inicjatywy Wys. Sejmu.

Wydział krajowy, — mając w pamięci powody, które Wysoki Sejm skłoniły do podjęcia uchwały z dnia 4. maja 1900 polecającej Wydziałowi krajowemu zajęcie się jaknajrychlejsze sprawą organizacyi bezpłatnych biur pośrednictwa pracy, uznając, że powody te nie uległy w ciągu czasu, jaki nas dzieli od chwili obrad Wysokiego Sejmu w roku zeszłym, żadnej zmianie, że sprawa organizacyi pracy w kraju, jak była, tak jest sprawą niecierpiącą zwłoki, czego wymownie dowodzi zjawisko obserwowane właśnie w ciągu tego okresu w naszym kraju lokalnej nadmiernej podaży pracy w pewnych okęgach i okolicach, podczas gdy równocześnie w innych okolicach kraju dają się słyszeć skargi na brak rąk do pracy, — postanowił ponowić swe przedłożenie zeszłoroczne w tej sprawie. Do decyzji tej skłoniła Wydział krajowy także ta okoliczność, że wskutek politycznych stosunków wydane zostały w państwie niemieckim zarządzenia utrudniające znacznie czasową emigracyę za zarobkiem do krajów niemieckich, pogarszające warunki, wśród których emigracya ta dotąd się odbywała, narażające biorących w nich udział na straty, jakie dla nich powodować musi wisząca nad nimi groźba wydalenia z powodów politycznych.

Wydział krajowy, ponawiając swe zeszłoroczne przedłożenie, uważa za zbytne powtarzać wywody uzasadniające zasadniczo potrzebę akcyi kraju na tem polu a zawarte w zeszłorocznem sprawozdaniu o tym przedmiocie, sądzą bowiem, że powołanie się na nie winno wystarczyć tem bardziej, że wywody te znalazły uznanie w roku ze-

szyłem zarówno w sprawozdaniu komisji administracyjnej, jak i w rozprawie, jaka się nad tym przedmiotem w Wysokim Sejmie toczyła i że zasady zarówno projektu ustawy, jaki obecnie Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi, jak i rezolucji kończących niniejsze sprawozdanie, odpowiadają w zupełności zasadom zeszłorocznego przedłożenia, różniąc się odeń jedynie w szczegółach, a poniekąd w układzie i stylizacji. Różnice te uzasadnić jest zadaniem niniejszego sprawozdania.

Wydział krajowy zachowuje w projekcie ustawy, kończącym niniejsze przedłożenie, zasady, na których oparł projekt ustawy zeszłorocznej, przyjęte także w projekcie przez komisję administracyjną wypracowanym, mianowicie: zasadę przymusu zakładania i utrzymywania biur pośrednictwa pracy przez gminy i powiaty i zasadę bezpłatnego pośrednictwa tych biur dla szukających pracy, jak to zaznaczono wyraźnie co do pierwszej z tych zasad w §§. 5. i 6. projektu, co do drugiej w §. 3., określa jednak granice tak jednej, jak drugiej zasady nieco odmiennie od zeszłorocznych projektów.

Przedłożony obecnie projekt ustawy nakłada przymus założenia i utrzymywania biur pośrednictwa pracy na gminy liczące 15.000 i więcej mieszkańców, podczas gdy projekt w zeszłym roku przedstawiony przymus ten nakładał już na gminy liczące 10.000 mieszkańców, projekt zaś komisji administracyjnej podciągnął pod ten przymus dopiero gminy, które liczą 25.000 i więcej mieszkańców.

Wedle ogłoszonych, tymczasowych wyników spisu ludności dokonanego 31. grudnia 1900 r., mamy w kraju naszym oprócz Krakowa i Lwowa następujące miasta liczące wyżej 10.000 ludności:

1. Bochnia 10.049,
2. Brody 17.360,
3. Brzeżany 11.244,
4. Buczacz 11.504,
5. Chrzanów 10.170,
6. Borysław 10.671,
7. Drohobycz 19.146,
8. Gródek 11.845,
9. Horodenka 11.615,
10. Jarosław 22.614,
11. Jaworów 10.090,
12. Kołomyja 34.188,
13. Nowy Sącz 15.724,
14. Podgórze 18.142,
15. Przemyśl 46.349,
16. Rzeszów 14.714,
z Ruską wsią (3.313) 18.027 (nie licząc przysiółków wcielonych

z Staroniwy i Drabinianki).

17. Sambor 17.027,
18. Śniatyn 11.498,
19. Knihinin polski 14.004,
20. Stanisławów 29.628,
21. Stryj 23.673,
22. Tarnopol 30.368,
23. Tarnów 31.548,
24. Złoczów 12.209.

Razem tedy z obu stolicami mamy tu szereg 26 gmin liczących 10.000 lub więcej ludności.

W tym szeregu gmin liczących 15.000 lub więcej mieszkańców jest — jeśli weń wciągniemy Rzeszów z wcielonymi przysiółkami — wraz z stolicami: 15., gmin zaś o ludności 25.000 i wyżej wraz z stolicami 7.

Wydział krajowy, licząc się z zapatrywaniem, które znalazło wyraz w przedłożeniu i wniosku komisji administracyjnej, iż dla wielu gmin o 10.000 ludności przymus za-

łożenia i utrzymywania własnego biura pośrednictwa pracy mógłby być zbyt ciężkim obowiązkiem, a nie mogąc się przychylić do zapatrywania tejże komisji, iżby dopiero gminy o 25.000 i wyżej ludności przymusowi temu poddać, sądzi bowiem, że sieć z 7 biur gminnych złożona stanowczo nie zdołałaby skutecznie podołać zadaniu, jakie zwłaszcza na tych biurach wobec gromadzenia się robotników bez zajęcia w miastach cięży, wybrał drogę pośrednią i proponuje wprowadzenie przymusu obejmującego grupę gmin miejskich złożoną z 15 miast (wraz z stolicami). Nadto w myśl postanowienia §. 5. alinea 2 będą mogły gminy mniejsze niż te, które w ustawie poddane będą przymusowi, dobrowolnie — w razie potrzeby — zakładać biura pośrednictwa pracy na podstawie uchwał powziętych przez swe Reprezentacje a zatwierdzonych przez Wydział krajowy. W ten sposób sieć gminnych biur pośrednictwa pracy będzie się mogła odpowiednio do potrzeby uzupełnić i wzmocnić i stać się przy pomocy biur powiatowych i krajowego biura centralnego skutecznym środkiem przeciwdziałania zbyt niemu koncentrowaniu się w miastach mas robotników bez zajęcia i zarobku, które te miasta i ich mieszkańców naraża na szkody i straty.

Przymus zakładania i utrzymywania publicznych biur pośrednictwa pracy przez Reprezentacje powiatowe jest w obecnie przedstawionym projekcie Wydziału krajowego odmiennie sformułowany, jak w roku zeszłym, a różni się też od sformułowanego wniosku komisji administracyjnej w tej sprawie. W roku zeszłym projektował Wydział krajowy taką stylizację odnośnego postanowienia ustawy (art. II.), iż przy każdym Wydziale powiatowym ma być do trzech lat założone i utrzymywane kosztem funduszu powiatowego publiczne powiatowe biuro pośrednictwa pracy — a w postanowieniu objętym art. III. projektu zastrzegał dla Wydziału krajowego możliwość zezwolenia na wniosek Rady powiatowej, na odroczenie powstania takiego biura na dalsze 3 lata. Odmiennie projektowała dotyczące postanowienia Komisja administracyjna, ograniczając przymus bezwzględny, w ustawie wypowiedziany jedynie do 11 powiatów, w których wychodźtwa za pracą niepomierne wzrosło, zaś dla innych Reprezentacji powiatowych nie wprowadzając go wcale, bo w postanowieniu §. 5. swego projektu zostawia sprawę tworzenia biur, o których mowa, wyłącznie inicjatywie Reprezentacji powiatowych.

Wydział krajowy obecnie licząc się z uwagami wypowiedzianymi w dyskusji nad przedłożeniem Komisji administracyjnej, w której z wielu stron zeszłorocznemu wnioskowi Wydziału krajowego zarzucano, iż w niedostatecznej mierze liczył się z autonomią Reprezentacji powiatowych, proponując dla nich przymus tak bezwzględny zakładania biur, bo już w ustawie wyrażony, licząc się niemniej z faktem, że sposób przyjęty w projekcie Komisji administracyjnej wyliczenia w ustawie tych powiatów, w których już obecnie zachodzi potrzeba przymusu w tej sprawie, nie jest odpowiednim, albowiem może obejmować tylko powiaty, których stosunki chwilowo, to jest w chwili wydania ustawy, zdają się najsilniej wymagać założenia biur, o których mowa, — postanowił rzecz rozwiązać w ten sposób, iż wprowadzając przymus dla Reprezentacji powiatowych zakładania i utrzymywania biur pośrednictwa pracy, zastosowanie tego przymusu czyni zależnym od orzeczenia Wydziału krajowego, które Wydział krajowy wydawać będzie po zbadaniu potrzeby utworzenia takiego biura i po wysłuchaniu opinii Rady powiatowej. W ten sposób będą mogły powstać powiatowe biura pośrednictwa pracy w pierwszym rzędzie w tych wszystkich powiatach, które same zgłoszą żądanie utworzenia takich biur, a będzie zapewnioną w każdym razie możliwość założenia takiego biura w wypadkach uznanej po wysłuchaniu miejscowych czynników koniecznej potrzeby.

Wydział krajowy sądzi, że sposób postępowania wyżej określony, dając w każdym razie Radom powiatowym sposobność objawienia swej opinii przed nałożeniem na nie obowiązku utrzymywania biur pośrednictwa pracy, uwzględnia więcej samorząd powiatowy niż proponowane w roku zeszłym sposoby rozwiązania tej sprawy, a dając zarazem możliwość zbadania potrzeby biura na miejscu i zastosowania jego ustroju do tej potrzeby, zapewnia akcyi Wydziału krajowego większe gwarancje racjonalnego przeprowadzenia. Rozwiązując w ten sposób zasadę przymusu dla Reprezentacji powiatowych, przyjmuje Wydział krajowy w obecnym projekcie ustawy (§. 6, al. 2. i 3.) postanowienia zawarte w art. IV. zeszłorocznego projektu ustawy, względnie w §. 6. projektu Komisji administracyjnej, dopuszczając możliwość założenia i utrzymywania jednego biura siłami 2 lub kilku Reprezentacji powiatów sąsiadujących terytoryalnie lub siłami Reprezentacji powiatowej i gminnej tam, gdzieby okoliczności na to zezwalały. Oczywiście w myśl zasadniczego stanowiska w projekcie zajętego takie łączne działanie mogłoby mieć miejsce

jedynie po zasięgnięciu opinii interesowanych czynników, to jest Reprezentacji powiatowych, względnie Reprezentacji powiatowej a przychodziłoby do skutku na podstawie orzeczenia Wydziału krajowego.

W ścisłym związku z omawianą zasadą przymusu stoi też sprawa ponoszenia kosztów utrzymania publicznych biur pośrednictwa pracy. Projekt obecny podobnie, jak zeszłoroczny, obowiązek ten wkłada na fundusze gminne, o ile chodzi o biura gminne, na fundusze powiatowe, o ile chodzi o biura powiatowe. (§ 8. al. 1.). W wypadkach, w których chodzi o założenie biur wspólnymi siłami 2 lub kilku powiatów (§ 8. al. 2) lub gminy i powiatu, uczestniczyć będą w tych kosztach powiaty poszczególne, względnie gmina i powiat, w stosunku, jaki Wydział krajowy w swym orzeczeniu oznaczy, po porozumieniu się z interesowanymi czynnikami. Wydział krajowy sądzi, że w ten sposób szybciej da się ta sprawa rozwiązać pomyślnie, niż w drodze, jaką proponowała komisja administracyjna w swym projekcie (§ 6.), to jest, w drodze wzajemnego porozumienia się między interesowanymi czynnikami, a jedynie, „gdyby ugoda do skutku nie przyszła“ w drodze orzeczenia Wydziału krajowego.

W końcu odnośnie do omawianej zasady przymusu wyjaśnić jeszcze należy, dlaczego Wydział krajowy odmiennie od swego zeszłorocznego projektu proponuje obecnie dla gmin miejskich bezwzględny obowiązek założenia i utrzymywania biur pracy, nie dopuszczając możliwości uwolnienia ich od tego obowiązku. Zmiana stanowiska w tej sprawie jest wynikiem przyjęcia postanowienia, że dopiero gminy, które liczą 15000 i więcej ludności, obowiązku temu przymusowo podlegają. W 15 gminach miejskich, do których w myśl tego postanowienia, przymus ustawy będzie miał zastosowanie, nie wała się Wydział krajowy stwierdzić już obecnie, że zachodzi potrzeba nieodzowna zorganizowania publicznych biur pośrednictwa pracy już, choćby ze względu na konieczność działalności takich biur w celu wyszukiwania pracy dla gromadzących się w tych miastach licznych robotników bez zajęcia a niemniej w celu zorganizowania ucziwego, na zysk nieobliczonego, pośrednictwa w szukaniu służby domowej. Wydział krajowy uważał tedy za zupełnie zbędne zamieszczenie w projekcie ustawy postanowienia, któreby go upoważniało do uwolnienia tych gmin od obowiązku utrzymywania biur pośrednictwa pracy.

Wreszcie odnośnie do zasady przymusu nadmienia Wydział krajowy, że w § 11 nowego projektu przejął z projektu wypracowanego przez komisję administracyjną postanowienie nakładające na wszystkie gminy w kraju obowiązek współdziałania z publicznymi biurami pośrednictwa pracy w ich zadaniach. Chodzi tu o zapewnienie biurom możliwości zasięgania w urzędach gminnych informacji i dat potrzebnych a wyrażenie tego obowiązku w ustawie jest koniecznym, bez tego bowiem mogłyby się urzędy gminne uchylać od odpowiedzi na żądania publicznych biur pośrednictwa pracy.

Drugą zasadą projektu ustawy, obecnie przedłożonego, jest zasada bezpłatności pośrednictwa publicznych biur dla szukających pracy. Postanowienie § 3. projektu formułuje ją zgodnie z zeszłorocznym projektem — a odmiennie od wniosku Komisji administracyjnej, która, uznając zasadę zupełnej bezpłatności pośrednictwa dla szukających pracy w kraju, dopuszczała wyjątku dla tych szukających pracy, którzy pragną ją znaleźć za granicami kraju. Konieczność większej pracy dla Biura w takich wypadkach (przeprowadzenie liczniejszej korespondencji i to w obcym języku, zasięganie bliższych informacji o stosunkach panujących za granicą, zapewnienie robotnikom odpowiednich warunków zabezpieczyć ich mających od ewentualnych strat i wyzysku) usprawiedliwiała zdaniem komisji ten wyjątek. Wydział krajowy sądzi jednakże, że w tym celu wystarczy odpowiednio unormowanie opłat ustanowionych dla zagranicznych pracodawców, i dlatego pozostaje przy swym pierwotnym wniosku.

Co do innych postanowień projektu obecnie przedłożonego wymagają jeszcze pewnych wyjaśnień uzasadniających postanowienia §§: 1. 2. 4 i 7. projektu obecnie przedłożonego, różnią się bowiem od zeszłorocznego wniosku, nie tylko stylizacją ale do pewnego stopnia i treścią. Postanowienia te określają cel akcyi zamierzonej w projekcie ustawy (§ 1.), zadanie publicznych biur pośrednictwa pracy w ogólności, okręgi działalności tych biur (§§ 2, 4, a w dalszem następstwie: § 5. al. 3, § 6. al. 4. i § 7. al. 2), tudzież zadanie krajowego publicznego biura pośrednictwa pracy (§ 7. al. 3. 1—4). O ile określenie celu akcyi w niniejszym projekcie różni się od zeszłorocznego tylko odmienną stylizacją, o tyle określenie więcej sprecyzowane zadań biur projektowanych, wprowadzenie w ustawę określonego pojęcia okręgów działalności poszczególnych rodzajów i typów biur, wreszcie szczegółowsze określenie zakresu działania tak obu kategorii biur powin-

cyonalnych czy lokalnych jak biura krajowego wprowadza pewne zmiany, nie bez znaczenia a zwłaszcza tę zmianę, iż pośrednictwo między szukającymi pracy a zagranicznymi pracodawcami zastrzega dla krajowego biura. Wydział krajowy sądzi, że konkretne określenie zadań biur, ścisłe ograniczenie zarówno terytoryalne jak materialne ich zakresu działania może się przyczynić korzystnie do tem wydatniejszej ich działalności, tudzież, że skoncentrowanie stosunku z zagranicznymi pracodawcami w biurze krajowym da możliwość rozwinięcia należytej opieki ze strony kraju nad chcącymi za granicą szukać pracy, zapewnić im zdoła odpowiednie informacje i gwarancje, których biura lokalne nie zawsze mogłyby udzielić, a nadto zapewni krajowi tę korzyść, że tylko w wypadkach rzeczywistej korzyści dla siebie a bez straty dla kraju synowie jego za granicą szukać będą pracy i zarobku, tylko krajowe biuro bowiem mając pogląd na cały obraz podaży i popytu pracy w kraju, będzie w stanie ocenić, czy w kraju samym nie znajdują równie korzystnego zajęcia, jak ofiarowane im z zagranicy.

Na koniec uzasadnić nam należy zawarte w niniejszem projekcie ustawy postanowienie § 10, które stanowi, iż statut krajowego Biura pośrednictwa pracy uchwalić ma Wysoki Sejm. Wydział krajowy wstawia to postanowienie, pragnąc Wys. Sejmowi dać możność unormowania akcji tego biura także w szczegółach i dlatego je do projektu ustawy wprowadził.

Inne postanowienia, jako zgodne z postanowieniami zeszłorocznego projektu a różniące się tylko stylizacją i układem, nie wymagają bliższego uzasadnienia.

Obok ustawy powyżej omówionej przedkłada Wydział krajowy we wnioskach kończących niniejsze sprawozdanie, szereg rezolucyi do c. k. Rządu mających na celu z jednej strony zapewnić skuteczność akcji kraju, jaka się na podstawie tej ustawy rozwinąć winna, z drugiej strony ułatwić tę akcję przez przyznanie jej ulg w urzędowaniu a zwłaszcza w kosztach spowodowanych korespondencją biur.

Do pierwszej kategorii należą rezolucje, które Wydział krajowy przejmując z wniosków przedłożonych w roku zeszłym przez Komisję administracyjną a mające na celu zaostrenie kontroli Rządu nad istniejącymi w kraju prywatnymi przedsiębiorstwami stręczenia pracy w celu zapobieżenia ich konkurencji nieuczciwej, konkurencji bowiem uczciwej nie będą się publicznie biura pośrednictwa pracy potrzebowały obawiać. Potrzeba zaostrenia tej kontroli jest tak powszechnie znaną i odczuwaną, że Wydział krajowy sądzi, iż byłoby zbędnem obszerniej ją uzasadniać.

Podobne znaczenie ma też rezolucja z wezwaniem do Rządu, by przestrzegał przepisów ustawy o wydawaniu paszportów. Wezwanie takie jest konieczne ze względu na znane nadużycia, gdzie prywatni stręczyciele pracy uzyskują dla tych, którzy się ich opiece powierzą, paszporta z łatwością i szybko, podczas gdy wydobycie paszportu dla czasowego wychodźcy w drodze legalnej przedstawia często szereg trudności nie dopokonywania tak, że interesowany albo bez paszportu kraj opuszcza albo musi się oddać w opiekę uprzywilejowanego pośrednika. Otóż Wydział krajowy, przedkładając wniosek powyższej rezolucyi, nie pragnie przyznania publicznym biurom pośrednictwa pracy owego nielegalnego uprzywilejowania, pragnie tylko słusznego stosowania przepisów ustawy a tem samem uchylenia dzisiejszych nadużyć zarówno w jednym jak drugim kierunku.

Dalsze postulaty mają na celu poparcie akcji kraju przez c. k. Rząd zarówno przez to, iżby on bezpośrednio zwracał się do publicznych biur pośrednictwa pracy wtedy, gdy do wykonania robót publicznych potrzebuje rąk do pracy, jak i wtedy, kiedy tych rąk może biurom pośrednictwa udzielić, zwłaszcza w porach, kiedy urlopuje żołnierzy i rezerwistów. Nadto zawiera rezolucja pod B) wezwanie do Rządu, by o ile możności na czas pilnych robót rolnych w czasie żniw urlopował czynnie służących rolników i by w razie braku robotnika w czasie żniw i pilnych robót pozwalał na najmowanie żołnierzy do robót, oczywiście tych, którzy najmować się zechcą i za wynagrodzeniem, z nimi umówionem. Uwzględnienie rezolucyi tych może — zdaniem Wydziału krajowego — przy pośrednictwie publicznych biur pracy przyczynić się do odpowiedniego wzmocnienia podaży pracy w okolicach, w którychby zachodził brak robotników a tem samem wpłynąć korzystnie na ekonomiczne stosunki kraju.

Na koniec przedkłada Wydział krajowy rezolucję wzywającą Rząd, by w drodze ustawodawczej uwolnił od opłaty pocztowej korespondencje publicznych biur pośrednictwa pracy. Jest to wobec ofiar gmin, powiatów i kraju, jakich wymaga od tych czynników projekt ustawy na rzecz zamierzonej akcji, postulat tak słuszny, że nie potrzeba go chyba bliżej uzasadniać a wobec oparcia całego działania o urzęda gminy, powiatów i kraju możliwy do uwzględnienia bez obawy nadużyć, któreby skarb państwa o straty przyprawić mogły.

Wnioski Wydziału krajowego kończy szereg poleceń do Wydziału krajowego, których celem jest przeprowadzenie czynności wstępnych koniecznych dla wprowadzenia w życie organizacyi zamierzonej w przedłożonym projekcie ustawy, nie wymagających zatem osobnego uzasadnienia.

Na powyższem sprawozdaniu oparty, wnosi Wydział krajowy:

Aleg. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod I. projekt ustawy oraz załączone pod II. rezolucje.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Członek Wydziału krajowego.

U s t a w a

z dnia dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem, o publicznych biurach pośrednictwa pracy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem
Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

1. Cel.

Celem ułatwienia znalezienia pracy, służby i zarobku wogóle z jednej, a robotników i sług wszelkiego rodzaju z drugiej strony, mają być zakładane i utrzymywane w kraju publiczne biura pośrednictwa pracy, stosownie do postanowień niniejszej ustawy.

§. 2.

2. Zadanie biur pośrednictwa pracy.

Biura pośrednictwa pracy mają za zadanie:

- 1) utrzymywać ewidencję popytu i podaży wszelkiego rodzaju pracy w okręgu, dla którego jest biuro założone;
- 2) ułatwiać porozumienie się między pracodawcami wszelkich kategorii a szukającymi wszelkich rodzajów pracy: *a)* w okręgu działalności biura zamieszkałymi, *b)* w okręgach działalności innych biur osiadłymi na żądanie tychże biur, *c)* wreszcie nawet między pracodawcami zamieszkałymi za granicami kraju a robotnikami i sługami w okręgu działalności biura się znajdującymi na żądanie tychże pracodawców, objawionem za pośrednictwem kraj. Biura pośrednictwa pracy;
- 3) udzielać interesowanym wiadomości o stosunkach zarobkowania w okręgu działalności biura.

§. 3.

3. Zasada bezpłatności.

Zadanie powyższe spełniać będą publiczne biura pośrednictwa pracy dla szukających pracy i zarobku bezpłatnie.

Od pracodawców szukających robotników i sług pobierać będą biura opłaty ustanowione dla każdego rodzaju pracy.

Wysokość opłat oznaczy Wydział krajowy rok rocznie na następujący rok urzędowania, zastosowując ją do kosztów pośrednictwa w znalezieniu pracowników.

§. 4.

4. Rodzaje biur i ich okręgi.

Publiczne biura „pośrednictwa pracy“ będą: 1) gminne, 2) powiatowe, 3) krajowe.

§. 5.

a) gminne.

Gminy, które mają najmniej 15000 mieszkańców, mają z mocy niniejszej ustawy najdalej w ciągu 2 lat od jej wejścia w życie założyć i utrzymywać publiczne biura pośrednictwa pracy, o ile nie mają należycie zorganizowanych, przez gminę nie dla zysku prowadzonych, publicznych biur pośrednictwa pracy.

Gminy nie liczące 15.000 mieszkańców mogą zakładać publiczne biura pośrednictwa pracy na podstawie uchwały Rady gminnej, zatwierdzonej przez Wydział krajowy.

Okręg działalności gminnego publicznego biura pośrednictwa pracy stanowi terytorium gminy.

§. 6.

b) powiatowe.

Powiatowe publiczne biura pośrednictwa pracy winny być z mocy tej ustawy najdalej w ciągu 2 lat od dnia jej wejścia w życie założone przedewszystkiem w tych powiatach, których Reprezentacye zgłoszą się z żądaniem utworzenia takich biur, tudzież w tych powiatach, w których Wydział krajowy po zbadaniu sprawy na miejscu i wysłuchaniu opinii Rady powiatowej uzna swem orzeczeniem potrzebę założenia takiego biura.

Wydział krajowy może w swem orzeczeniu uznać potrzebę założenia takiego publicznego biura dla terytorium 2 lub kilku sąsiadujących powiatów politycznych a w takim razie winien wysłuchać opinii wszystkich interesowanych Rad powiatowych.

Wydział krajowy może też w uwzględnieniu wyjątkowych okoliczności zezwolić na połączenie się gminy i powiatu celem założenia i utrzymywania wspólnie publicznego biura pośrednictwa pracy.

Okręg działalności powiatowego publicznego biura pośrednictwa pracy określi orzeczenie Wydziału krajowego a stanowić go będzie bądź terytorium jednego powiatu politycznego, bądź terytorium powiatów politycznych, dla których biuro założonem będzie, bądź wreszcie okręg powiatu politycznego i gminy, które wspólnie biuro utworzyły.

§. 7.

c) krajowe biuro.

Najdalej w rok po wejściu w życie niniejszej ustawy założone będzie w Wydziale krajowym publiczne krajowe biuro pośrednictwa pracy.

Okręg działania krajowego biura stanowi cały kraj koronny Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Oprócz zadań wymienionych w §. 2 pod 1) i 3) niniejszej ustawy, winno krajowe publiczne biuro pośrednictwa pracy:

- 1) pośredniczyć między biurami gminnymi i powiatowymi w celu ułatwienia im spełniania ich zadań,
- 2) wykonywać nadzór nad biurami gminnymi i powiatowymi w myśl niniejszej ustawy utworzonemi,

3) znosić się z zagranicznymi pracodawcami lub biurami pracy i pośredniczyć między nimi a biurami gminnymi i powiatowymi w kraju,

4) prowadzić potrzebne wykazy statystyczne.

§. 8.

5. Pokrycie kosztów.

Koszta założenia i utrzymania biura krajowego pokrywać będzie fundusz krajowy.

Koszta założenia i utrzymania biur powiatowych i gminnych pokrywać będą fundusze powiatów, względnie gmin, dla których biura założone zostaną, a to o tyle, o ile dochody z pobieranych opłat (§. 3) na pokrycie tych kosztów nie starczą.

W razie utworzenia jednego powiatowego biura dla dwu lub więcej powiatów (§. 6. al. 2.), lub w razie utworzenia biura wspólnymi siłami gminy i powiatu (§. 6. al. 3) oznaczy stosunek, w jakim te powiaty, względnie gmina i powiat, przyczyniać się mają do pokrycia kosztów utrzymania biura, orzeczenie Wydziału krajowego wydane na podstawie porozumienia się z interesowanymi reprezentacjami powiatowymi, względnie gminnymi.

§. 9.

6. Statuta.

Gminne i powiatowe publiczne biura pośrednictwa pracy urządzać będą na podstawie statutów, które określają szczegółowo sposób prowadzenia biura i tok jego urzędowania.

Dla każdego publicznego biura pośrednictwa pracy ułoży Wydział krajowy w porozumieniu z interesowanymi Reprezentacjami gmin, względnie powiatów odpowiedni statut.

Statuta zyskują moc obowiązującą z chwilą zatwierdzenia ich przez c. k. Namiestnictwo.

§. 10.

Krajowe publiczne biuro pośrednictwa pracy urządzać będzie na podstawie statutu uchwalonego przez Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

§. 11.

7. Pomoc gmin.

Wszystkie gminy obowiązane są na każde żądanie publicznych biur pośrednictwa pracy współdziałać w ich zadaniach.

Bliższe postanowienia w tej sprawie określą rozporządzenia wykonawcze, które wyda c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 12.

8. Biura dotychczasowe.

Publiczne gminne i powiatowe biura pracy założone przed wejściem w życie niniejszej ustawy w gminach i powiatach, obowiązanych w myśl przepisów niniejszej ustawy do założenia publicznych biur pośrednictwa pracy, mają być urządzone według przepisów tej ustawy w ciągu 2 lat.

§. 13.

9. Zwinięcie biur.

Założone w myśl niniejszej ustawy publiczne biura pośrednictwa pracy gminne lub powiatowe mogą być zwinięte na podstawie uchwały Rady gminnej lub powiatowej, względnie Rad powiatowych (§. 6. i 8.), które je utrzymują, zatwierdzonej przez Wydział krajowy.

Biura gminne i powiatowe, któreby działały wbrew przepisom niniejszej ustawy i wydanych dla nich statutów mogą być zwinięte przez c. k. Namiestnictwo na podstawie wniosku Wydziału krajowego.

§. 14.

10. Nadzór.

Nad biurami gminnymi i powiatowymi wykonuje Wydział krajowy jako nad zakładami gminnymi względnie powiatowymi zwierzchni nadzór i kontrolę, stosownie do postanowień ustaw gminnych i ustawy o Reprezentacji powiatowej.

§. 15.

Wykonanie tej ustawy poruczam moim Ministrom spraw wewnętrznych, handlu i rolnictwa.

II. Rezolucye.

Sejm wzywa c. k. Rząd:

A) 1. aby zbadał, czy istniejące w kraju przedsiębiorstwa stręczenia pracy ściśle odpowiadają warunkom udzielonego konsensu i przepisów obowiązujących ustaw i stosownie do wyniku badania postąpił;

2. aby pokątnych stręcycieli pracy ściagał i obowiązujące przepisy stosował do nich z całą surowością;

3. aby przestrzegał postanowień ustawy o wydawaniu paszportów.

B) Ażeby starał się o ograniczenie ile możności kolizyi pomiędzy pracą rolniczą a obowiązkiem służby wojskowej a to przez:

a) udzielanie o ile możności jak najliczniejszych urlopów służącym w wojsku rolnikom i robotnikom wiejskim na czas żniw;

b) uwzględnianie tej pory najpilniejszych robót w rolnictwie przy wyznaczaniu czasu ćwiczeń i manewrów wojskowych;

c) udzielanie pozwoleń na najmowanie żołnierzy jako wyrobników do pilnych robót w żniwa tam, gdzie zwłoka mogłaby spowodować utratę zbioru.

C) Ażeby przy robotach wykonywanych przez c. k. Rząd posługiwały się tegoż organa wykonawcze publicznymi biurami pośrednictwa pracy.

D) Aby wyjednał w drodze ustawodawczej uwolnienie od opłaty pocztowej korespondencyi publicznych biur pośrednictwa pracy.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

1. Aby przygotował projekt zorganizowania krajowego biura pośrednictwa pracy, ułożył w tym celu statut i regulamin czynności i preliminarz wyposażenia biura i przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski na najbliższej sesyi;

2. Ażeby oprócz wzorowego statutu przysposobił dla użytku biur pośrednictwa pracy regulamin czynności, wzory potrzebne do manipulacyi wewnętrznej, wreszcie wzory kontraktów robotniczych i służebnych.

3. Ażeby przy robotach wykonywanych kosztem skarbu krajowego, posługiwały się organa Wydziału krajowego publicznymi biurami pośrednictwa pracy.

Co do robót wykonywanych kosztem funduszów powiatowych lub gminnych, wyda Wydział krajowy odpowiedni okólnik do Wydziałów powiatowych i do gmin.
